

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

3 czerwca

№ 51.

Rok 1931.

TREŚĆ:

USTAWA

Poz.: 423—z dnia 21 marca 1931 r. o ograniczeniach w sprzedaży, podawaniu i spożyciu napojów alkoholowych (przeciwalkoholowa) 797

ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW I MINISTRÓW:

Poz.: 424—Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości, Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Reform Rolnych oraz Rolnictwa z dnia 26 maja 1931 r. w sprawie wykonania postanowień Konkordatu zawartego pomiędzy Stolicą Apostolską a Rzeczpospolitą Polską. 800

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

Poz.: 425—Robót Publicznych z dnia 6 marca 1931 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych, Spraw Zagranicznych, Rolnictwa i Reform Rolnych o kompetencji stałej komisji doradczej dla spraw meljoracji Polesia 801

426—Poczt i Telegrafów z dnia 29 kwietnia 1931 r. o częściowej zmianie taryfy telefonicznej, obowiązującej na sieciach eksploatowanych przez Polską Akcyjną Spółkę Telefoniczną 802

427—Skarbu z dnia 2 maja 1931 r. w sprawie zmiany kompetencji izby skarbowej w Poznaniu odnośnie do spraw katastralnych województwa pomorskiego 803

428—Rolnictwa z dnia 11 maja 1931 r. o wprowadzeniu czasu ochronnego dla niedźwiedzi 803

429—Przemysłu i Handlu z dnia 20 maja 1931 r. o zmianie rozporządzenia z dnia 28 listopada 1927 r. w sprawie wykonywania czynności komiwojażerów i samodzielnych agentów handlowych. 803

430—Sprawiedliwości z dnia 15 maja 1931 r. o rozmieszczeniu sądów grodzkich w powiecie kaliskim w okręgu sądu okręgowego w Kaliszu 804

431—Sprawiedliwości z dnia 15 maja 1931 r. o rozmieszczeniu sądów grodzkich w powiecie iłżeckim w okręgu sądu okręgowego w Radomiu. 804

OBWIESZCZENIE MINISTRA

Poz.: 432—Spraw Zagranicznych z dnia 20 grudnia 1930 r. o sprostowaniu błędu w tekście oraz przekładzie polskim konwencji między Polską a Wolnym Miastem Gdańskim, zawartej w Paryżu dnia 9 listopada 1920 roku 804

423.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U S T A W A

z dnia 21 marca 1931 r.

o ograniczeniach w sprzedaży, podawaniu i spożyciu napojów alkoholowych (przeciwalkoholowa).

Art. 1. (1) Napojów alkoholowych, zawierających ponad 45° alkoholu, sprzedawać nie wolno. Za-

kaz niniejszy nie dotyczy spirytusu, sprzedawanego na cele lecznicze, naukowe i domowe oraz spirytusu pejsachowego.

(2) Sprzedaż napojów, sporządzanych ze spirytusu nieoczyszczonego, zawierającego fuzle, jest wzbroniona. Postanowienie to nie dotyczy napojów, które dla zachowania swoistych właściwości są wyrabiane ze spirytusu nieoczyszczonego, w szczególności: starki, rumu i araku oraz napojów ze spirytusu winnego i owocowego.

Art. 2. (1) Wprowadza się niżej wyszczególnione (art. 3 — 6) ograniczenia w sprzedaży i poda-

waniu w lokalach i miejscach publicznych napojów, zawierających więcej niż 4,5° alkoholu.

(2) Ograniczenia te dotyczą sprzedaży i podawania wspomnianych napojów tak w naczyniach otwartych, jak i zamkniętych.

Art. 3. (1) Ilość miejsc detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych w całym Państwie ustala się, nie licząc bufetów stacyjnych, wagonów restauracyjnych i bufetów na statkach, w liczbie 20.000, z której najwyżej 3/4 może być przeznaczony do wyszynku. Rozdziału tej liczby na poszczególne województwa dokona Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych w drodze rozporządzenia, ogłoszonego w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej.

(2) Upoważnia się Radę Ministrów do stopniowego zmniejszania ilości miejsc detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych, określonej w części poprzedniej artykułu niniejszego, przez poddanie rewizji tej ilości w dwa lata po wejściu w życie niniejszej ustawy, a następnie co pięć lat.

Art. 4. Zakazuje się sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, wymienionych w art. 2:

a) w pociągach oraz na całym obszarze zabudowań kolejowych i przystani statków, z wyjątkiem wagonów restauracyjnych i restauracji kolejowych pierwszej i drugiej klasy na stacjach węzłowych, końcowych i granicznych oraz bufetów kolejowych na stacjach końcowych i granicznych w godzinach, które określi rozporządzenie wykonawcze;

b) na całym obszarze zabudowań koszarowych i w obozach wojskowych, z wyjątkiem kasyn wojskowych, o ile władze wojskowe zezwolą, a właściwe władze skarbowe wydadzą odpowiednie uprawnienie;

c) na całym obszarze zabudowań fabrycznych i przemysłowych, w pomieszczeniach straży ogniowej oraz w lokalach i miejscach, przeznaczonych do ćwiczeń sportowych i gimnastycznych, z wyjątkiem wypadków, w których lokale te użyte będą za każdorazowym zezwoleniem właściwych władz do urządzania zabaw lub przedstawień;

d) w domach ludowych oraz w pomieszczeniach i miejscach, w których odbywają się przetargi publiczne — przez czas tych przetargów;

e) w miejscowościach, w których został uchwalony przez gminy (art. 6) zakaz sprzedaży napojów alkoholowych;

f) w miejscowościach lub rejonach, w których celem utrzymania porządku i spokoju publicznego Minister Spraw Wewnętrznych lub upoważnione przez niego w drodze rozporządzenia organy administracyjne zakazają sprzedaży lub wyszynku napojów alkoholowych na czas wyborów do ciał ustawodawczych lub ciał samorządu terytorjalnego, gospodarczego i ubezpieczeń społecznych, poboru wojskowego lub mobilizacji, wprowadzenia sądów doraźnych, stanu wyjątkowego, tłumnych zebrań ludności oraz w soboty i inne dni wypłat robotnikom od godziny 14-ej;

g) w lokalach, oddanych do użytku służby publicznej;

h) w dni świąteczne, przy czym ograniczenia w tym wypadku obowiązują od godziny 6-ej do godziny 14-ej.

Art. 5. (1) Nie mogą być nadane zezwolenia na miejsca (lokale) detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych z wyszynkiem, znajdujące się w odległości krótszej niż 100 metrów od zewnętrznych granic budynków, w których mieszczą się kościoły, klasztory lub świątynie wyznań, w Państwie uznanych, szkoły, zakłady naukowe i wychowawcze, sądy, więzienia, dworce i stacje kolejowe, przystanie statków, koszary, zakłady, zatrudniające więcej niż 50 robotników, oraz od zewnętrznych granic cmentarzy. Przepis niniejszy nie odnosi się do lokali, wyjętych z pod zakazu, przewidzianego w art. 4.

(2) Prezes właściwej izby skarbowej w porozumieniu z wojewodą w wypadkach szczególnych ma prawo zezwalać na wyjątki od zasady powyższej.

(3) Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Spraw Wojskowych może zabronić wyszynku napojów alkoholowych w odległości do 1.000 metrów od zewnętrznych granic budynków koszarowych i stałych obozów wojskowych oraz w restauracjach i bufetach stacyjnych na czas trwania transportów wojskowych.

Art. 6. (1) Gminy miejskie i wiejskie władne są w obrębie swoich granic uchwalić całkowity zakaz sprzedaży napojów alkoholowych, zawierających więcej niż 4,5° alkoholu. Uchwała taka powinna zapaść w drodze głosowania powszechnego mieszkańców gminy zwykłą większością głosów, przy udziale przynajmniej połowy uprawnionych do głosowania. Uprawnionym do głosowania jest mieszkaniec gminy, posiadający czynne prawo wyborcze do Sejmu.

(2) Głosowanie zarządza zarząd gminy bądź z własnej inicjatywy na skutek uchwały, powziętej większością głosów, przy obecności 2/3 członków zarządu gminy, bądź na żądanie pisemne przynajmniej 1/10 części mieszkańców gminy, posiadających czynne prawo wyborcze do Sejmu.

(3) Zarząd gminy zarządza głosowanie najdalej w ciągu 4 tygodni od daty przedstawionego żądania.

(4) Głosowanie odbywa się w dniu świątecznym. Sposób głosowania określa rozporządzenia Ministrów Spraw Wewnętrznych i Skarbu.

(5) Zarząd gminy powinien w ciągu miesiąca po powzięciu uchwały o zakazie sprzedaży napojów alkoholowych przedstawić uchwałę taką właściwej władzy administracji ogólnej, która może w ciągu miesiąca od dnia otrzymania uchwały sprzeciwić się wprowadzeniu jej w życie, o ile uchwała powzięta została z naruszeniem postanowień niniejszej ustawy.

(6) O ile właściwa władza administracji ogólnej w terminie, wskazanym w poprzednim ustępie, nie podniesie sprzeciwu, zarząd gminy podaje powziętą przez gminę uchwałę o zakazie detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych pisemnie do wiadomości właściwej władzy skarbowej przynajmniej na 7 miesięcy przed jej wejściem w życie.

(7) Uchwała o zakazie może pod warunkami, przewidzianymi w ustępach 5 i 6, wejść w życie tylko z dniem 1 lipca i 1 stycznia, a nadto po upływie co najmniej 9 miesięcy od chwili jej powzięcia.

(8) Zarząd gminy powinien uchwałę o zakazie podać do wiadomości publicznej w sposób, przyjęty w danej miejscowości, równocześnie z zawiadomieniem właściwej władzy skarbowej (ustęp 6).

(9) Z chwilą wejścia w życie uchwały o zakazie gasną z samego prawa i bez obowiązku jakiegokolwiek odszkodowania ze strony Państwa wszystkie istniejące w tej gminie koncesje na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych.

(10) Rewizja powziętej uchwały może nastąpić nie wcześniej, niż po upływie lat trzech od wejścia w życie zakazu. Do powzięcia uchwały rewizyjnej mają zastosowanie przepisy, odnoszące się do uchwały o zakazie.

(11) Ilość koncesyj, ustalona w myśl art. 3, odpowiednio zmniejsza się na skutek wejścia w życie i w czasie obowiązywania uchwał o zakazie, powziętych w myśl niniejszego artykułu.

Art. 7. Napoje alkoholowe, zawierające mniej niż 4,5° alkoholu, wolno wydawać do obrotu handlowego z miejsca produkcji tylko w naczyniach zamkniętych, zaopatrzonych w etykietę z oznaczeniem ilości i mocy napoju oraz firmy i jej siedziby.

Art. 8. Zakazuje się sprzedaży detalicznej lub innego detalicznego pozbycia tudzież podawania do spożycia w lokalach i miejscach publicznych napojów, zawierających jakiegokolwiek ilości alkoholu:

a) nieletnim do lat 21 lub uczniom wszelkiego rodzaju szkół niższych i średnich bez względu na ich wiek;

b) innym spożywcóm wzamian za zboże lub inne wytwory gospodarstwa wiejskiego, albo na pokrycie zobowiązań lub za wykonaną pracę.

Art. 9. (1) Należności, skredytowanych za napoje alkoholowe, sprzedane detalicznie lub pozbyte detalicznie w inny sposób, a zwłaszcza za podane na miejscu do spożycia, nie można dochodzić w drodze skargi. Umowy zastawu i poręki, zawarte w celu zabezpieczenia takich należności, są prawnie nieważne.

(2) Postanowienia ustępu pierwszego niniejszego artykułu nie stosują się do należności za napoje alkoholowe, podane na kredyt gościom w hotelach, pensjonatach i innych tego rodzaju zakładach, jeżeli goście ci otrzymują w tych zakładach mieszkanie i wyżywienie.

Art. 10. (1) Winni przekroczenia przepisów art. 1, 4, 5, 7 i 8 niniejszej ustawy karani będą grzywną do 300 złotych lub aresztem do dwóch tygodni, w razie zaś powtórzenia przestępstwa grzywną do 500 złotych lub aresztem do 4 tygodni. Kary aresztu i grzywny mogą być nałożone łącznie.

(2) Władza orzekająca oznaczy w orzeczeniu na wypadek niemożności ściągnięcia grzywny karę zastępczego aresztu według swobodnego uznania, jednakże w wysokości nie ponad 2 tygodnie.

Art. 11. (1) Kto w stanie nietrzeźwości, wywołanej nadużyciem napojów alkoholowych, zachowaniem swoim daje powód do publicznego zgorszenia, tudzież kto w stanie nietrzeźwości znajduje się w miejscu publicznym, bez względu na swoje zachowanie, podlega karze, przewidzianej w art. 10.

(2) Takiej samej karze podlega ten, kto drugiego do stanu nietrzeźwości doprowadził, albo kto drugiemu, będącemu w tymże stanie, napoje alkoholowe wydaje. Kto przekracza ten przepis, odpowiada solidarnie z winnym nietrzeźwym za szkody i straty, wyrządzone przez niego innym osobom.

Art. 12. (1) Kto po godzinie, prawnie przepisanej, przebywa w lokalu detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych z wyszynkiem, mimo, iż go gospodarz (koncesjonariusz, względnie jego zastępca) lub przedstawiciel uprawnionej władzy wezwał do wyjścia, będzie karany grzywną do 200 złotych.

(2) Gospodarz lokalu (koncesjonariusz, względnie jego zastępca), zezwalający na przebywanie w swym lokalu detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych gości po przepisanej prawnie godzinie, będzie karany grzywną do 300 złotych lub aresztem do 2 tygodni.

(3) Postanowienie drugiego ustępu art. 10 ma analogiczne zastosowanie z tem, że kara zastępczego aresztu nie może przekraczać jednego tygodnia.

Art. 13. (1) Kto na zabezpieczenie należności, skredytowanych za napoje alkoholowe, sprzedane detalicznie lub pozbyte detalicznie w inny sposób, a zwłaszcza podane na miejscu do spożycia, żąda albo przyjmuje zastaw albo porękę, tudzież kto usiłuje obejść przepisy art. 8 pkt. b) i 9 zapomocą aktu pozornego, lub tym sposobem, że każe sobie wystawić dokument, a w szczególności weksel, będzie karany grzywną do 1.000 złotych lub aresztem do 6 tygodni. Kary grzywny i aresztu mogą być nałożone łącznie.

(2) Postanowienie drugiego ustępu art. 10 ma analogiczne zastosowanie z tem, że kara zastępczego aresztu nie może przekraczać 4 tygodni.

Art. 14. Karom, przewidzianym w art. 10, ulega także gospodarz lokalu (koncesjonariusz, względnie jego zastępca), rozmyślnie nie przeciwdziałający należycie popełnianiu w swym przedsiębiorstwie przestępstw, przewidzianych w niniejszej ustawie.

Art. 15. (1) Gospodarz lokalu (koncesjonariusz, względnie jego zastępca), dopuszczający skutkiem braku dozoru lub innego niedbalstwa do popełnienia w jego przedsiębiorstwie przez drugą osobę jednego z przestępstw, przewidzianych w niniejszej ustawie, będzie karany grzywną do 300 złotych lub aresztem do 2 tygodni. Kary grzywny i aresztu mogą być nałożone łącznie.

(2) Postanowienie drugiego ustępu art. 10 ma analogiczne zastosowanie z tem, że kara zastępczego aresztu nie może przekraczać jednego tygodnia.

Art. 16. Jako okoliczność łagodzącą należy przyjąć dla zatrudnionego w przedsiębiorstwie dzia-

łanie z polecenia właściciela lokalu (koncesjonariusza, względnie jego zastępcy), jako okoliczność obciążającą dla właściciela — udzielenie takiego polecenia.

Art. 17. Sprawujący zarząd lub dozór przedsiębiorstwa lub jego części odpowiada narówni z właścicielem lokalu (koncesjonariuszem, względnie jego zastępcą).

Art. 18. Udział (współwina) w przestępstwach, przewidzianych w niniejszej ustawie, jest karalny.

Art. 19. (1) W razie dwukrotnego w ciągu jednego roku kalendarzowego skazania w myśl niniejszej ustawy może władza skarbowa w porozumieniu z powiatową władzą administracji ogólnej cofnąć koncesję na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych, orzekając równocześnie na pewien czas lub na zawsze niezdolność do uzyskania nowej koncesji.

(2) Przepis ust. 1 nie stosuje się do skazania za przestępstwa, przewidziane w art. 15 niniejszej ustawy.

(3) Koncesja na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych w restauracjach i bufetach kolejowych, wymienionych w art. 4 pkt. a), może być cofnięta również na żądanie Ministra Komunikacji, o ile gospodarz lokalu (koncesjonariusz, względnie jego zastępca) nie zastosuje się do zarządzeń Ministra Komunikacji, wydanych w przedmiocie wyszynku napojów alkoholowych w restauracjach i bufetach kolejowych.

Art. 20. Do orzekania o czynach przestępczych, przewidzianych w niniejszej ustawie, powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.

Art. 21. Postanowienia niniejszej ustawy, dotyczące sprzedaży, podawania i spożycia napojów alkoholowych w lokalach i miejscach publicznych, mają zastosowanie także do sprzedaży, podawania i spożycia tych napojów w pomieszczeniach pomocniczych, przeznaczonych do prowadzenia przedsiębiorstwa, jako też w pomieszczeniach, bezpośrednio z niem połączonych.

Art. 22. Do współdziałania w wykonaniu niniejszej ustawy Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z właściwymi ministrami powoła organa władz samorządowych, jak również organizacje społeczne, mające na celu walkę z alkoholizmem, zrzeszenia oświatowe i spółdzielcze.

Art. 23. (1) Znosi się: a) ustawę z dnia 23 kwietnia 1920 r. o ograniczeniach w sprzedaży i spożyciu napojów alkoholowych (Dz. U. R. P. Nr. 37, poz. 210) w brzmieniu, ogłoszonem w Dz. U. R. P. z r. 1922 Nr. 35, poz. 299, b) ustawę z dnia 19 lipca 1877 r., zawierającą przepisy, mające na celu położenie tamy opilstwu (Dz. u. austr. Nr. 67), c) art. 284, 286 i 317 kod. kar. ros. z 1903 r.

(2) Skreśla się: a) w art. 315 p. 4 kod. kar. ros. z 1903 r. słowa: „bądź dopuszczenia małoletniego, nie mającego lat 14, lub osoby widocznie pijanej do

picia napojów wysokokowych w tych zakładach“, b) w § 365 niem. kod. kar. z 1871 r. słowa: „w lokalu wyszynku lub“, a w § 367 p. 16 słowa: „oraz o wydawaniu napojów wysokokowych przed przetargami publicznymi lub podczas nich“.

Art. 24. Zezwolenia (koncesje) na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych, które po dokonaniu rozdziału na poszczególne województwa ustalonej w art. 3 niniejszej ustawy dla całego Państwa ilości (20.000) miejsc detalicznej sprzedaży przewyższą normę w województwach, posiadających obecnie nadmiar tych miejsc, pozostają nadal w mocy do czasu śmierci uprawnionego, cofnięcia zezwolenia w wypadkach, prawem przewidzianych, lub zrzeczenia się zezwolenia przez uprawnionego, w żadnym jednak wypadku najwyższa cyfra 20.000 miejsc detalicznej publicznej sprzedaży (art. 3) w całym państwie nie może być przekroczona.

Art. 25. Uchwały o zakazie detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych, powzięte na zasadzie postanowień ustawy z dnia 23 kwietnia 1920 r. o ograniczeniach w sprzedaży, podawaniu i spożyciu napojów alkoholowych (Dz. U. R. P. z r. 1922 Nr. 35, poz. 299), winny być poddane rewizji w ciągu 6 miesięcy i ponownemu głosowaniu powszechnemu w myśl postanowień art. 6 niniejszej ustawy.

Art. 26. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Sprawiedliwości oraz Ministrem Komunikacji, o ile chodzi o restauracje i bufety kolejowe.

Art. 27. Ustawa niniejsza wchodzi w życie w 14 dni po jej ogłoszeniu.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *W. Sławek*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Stawoj Składkowski*

Kierownik Ministerstwa Skarbu: *Ignacy Matuszewski*

Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*

Minister Komunikacji: *Kühn*

424.

ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW I MINISTRÓW: SPRAW WOJSKOWYCH, SPRAW WEWNĘTRZNYCH, SPRAWIEDLIWOŚCI, WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO, REFORM ROLNYCH ORAZ ROLNICTWA

z dnia 26 maja 1931 r.

w sprawie wykonania postanowień Konkordatu zawartego pomiędzy Stolicą Apostolską a Rzeczpospolitą Polską.

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1925 r. o zatwierdzeniu układu ze Stolicą Apostol-